

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 5CoCsp/29/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8120200805
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 04. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Gabriela Világiová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2021:8120200805.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Gabriely Világiovej a členov senátu JUDr. Evy Šofrankovej a JUDr. Karola Krochtu v právnej veci žalobcu: R. Q., nar. XX.X.XXXX, bytom D. XX, XXX XX D., právne zastúpený JUDr. Igor Safranko, advokát, so sídlom ul. Sov. hrdinov 163/66, 089 01 Svidník proti žalovanému: PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, Bratislava, IČO: 35792752, právne zastúpený: Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková s.r.o., so sídlom Kubániho 16, Bratislava, o určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky a o primerané finančné zadostučinenie 500,- Eur, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Prešov č.k. 16Csp/12/2020-36 zo dňa 07.05.2020 takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok súdu prvej inštancie v jeho napadnutej časti, t.j. okrem výroku III. o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti.

Žalobkyňa má voči žalovanému n á r o k na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu, o výške ktorých rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie I. určil, že že zmluvná podmienka v Zmluve o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXXXX, zo dňa 30.6.2008, uvedená v Zmluvných dojednaniach Zmluvy o revolvingovom úvere spoločnosti PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., v čl. 8. Práva a povinnosti Dlužníka, Spoludlžníka 1, Spoludlžníka 2, v bode 8.7., v znení: „Dlužník, Spoludlžník 1, Spoludlžník 2 uzatvorením tejto Zmluvy o RÚ prehlasuje v súlade s ustanovením § 401 Zákona č. 513/1991 Zb., Obchodného zákonníka v znení neskorších predpisov, že predlžuje premlčaciu dobu akýchkoľvek práv, ktoré vznikli Veriteľovi z tejto Zmluvy o RÚ na dobu 10 rokov od okamžiku, keď začne táto doba plynúť.“, je neprijateľnou zmluvnou podmienkou. II. Uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi 200,- Eur v lehote 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku. III. V prevyšujúcej časti žalobu zamietol. IV. Vyslovil, že žalobca má voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, o výške ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

2. Právne odôvodnil súd prvej inštancie svoje rozhodnutie ust. § 3 ods.1, § 39, § 52 ods.1 až 4, § 53 ods.1, 2, 3 a 5 Občianskeho zákonníka, ust. § 1 a 2 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a ust. § 3 ods.3a 5 a § 7 ods.1 zákona č. 250/2010 Z.z. o ochrane spotrebiteľa.

3. Súd prvej inštancie konštatoval, že medzi žalovaným ako veriteľom a žalobcom ako dlžníkom bola dňa 30.6.2008 pod č. XXXXXXXXXXXX uzatvorená zmluva o spotrebiteľskom úvere - revolvingový úver, na základe ktorej sa žalovaný ako veriteľ zaviazal poskytnúť žalobcovi úver v sume 1.261,37 Eur (38.000 Sk). V zmluve je zároveň uvedené, že úver bude zaplatený v 36 mesačných splátkach po 76,18 eur

(2.295 Sk). V zmluve bola uvedená ročná úroková sadzba vo výške 79,48 %, predpokladaná RPMN vo výške 79,48 % a zmluvná odmena vo výške 1.481,11 Eur (44.620 Sk).

4. V Zmluvných dojednaniach predmetnej Zmluvy o revolvingovom úvere spoločnosti PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., v čl. 8. Práva a povinnosti Dlžníka, Spoludlžníka 1, Spoludlžníka 2, v bode 8.7., v znení: „Dlžník, Spoludlžník 1, Spoludlžník 2 uzatvorením tejto Zmluvy o RÚ prehlasuje v súlade s ustanovením § 401 Zákona č. 513/1991 Zb., Obchodného zákonníka v znení neskorších predpisov, že predlžuje premlčaciu dobu akýchkoľvek práv, ktoré vznikli Veriteľovi z tejto Zmluvy o RÚ na dobu 10 rokov od okamžiku, keď začne táto doba plynúť.“

5. Žalobca nepochybne neuzatváral úverovú zmluvu ako podnikateľ (nie je označený IČO- m), ale ako fyzická osoba a ani pri jej plnení nekonala v rámci obchodnej či inej podnikateľskej činnosti. Preto s poukazom na § 52 ods. 4 OZ má bez akýchkoľvek pochybností status spotrebiteľa.

6. V spotrebiteľskom práve je dodávateľ vo fakticky výhodnejšom postavení, pretože má odbornú prevahu nad spotrebiteľom, ktorému svoje služby poskytuje, a preto okrem obmedzení vyplývajúcich z princípu rovnosti prostriedkov, možno od dodávateľa tiež očakávať, že sa vo vzťahu k spotrebiteľovi bude správať poctivo a v súlade s dobrými mravmi. K inštitútu dobrých mravov treba pristupovať ako k stáročia sa vyvíjajúcemu inštitútu, ktorý vo svojej bazálnej podstate však ostáva až na drobné výnimky plynúce z celkového spoločenského vývoja nemenný.

7. Ak nepostupuje dodávateľ poctivo, spreneverí sa dôvere druhého účastníka zmluvného vzťahu v poctivosť svojho konania a takémuto nepoctivému konaniu nemožno poskytnúť právnu ochranu. V praxi sa zásada poctivosti prejavuje mimo iné tým, že text spotrebiteľskej zmluvy obzvlášť, ak sa jedná o zmluvu formulárovú, má byť pre priemerného spotrebiteľa dostatočne čitateľný, prehľadný a logicky usporiadaný. Napríklad zmluvné dojednania musia mať dostatočnú veľkosť písma, nesmú byť vo výraznejšie menšej veľkosti, než okolitý text, nesmú byť umiestnené v oddieloch, ktoré vzbudzujú dojem nepodstatného charakteru.

8. Čo sa týka neprijateľnej podmienky, teda predĺženie premlčacej doby akýchkoľvek práv, ktoré vznikli veriteľovi zo zmluvy, tu súd prvej inštancie zastáva názor, že predlžovanie tejto premlčacej doby na 10 rokov je absolútne neprípustné. Vytvára sa tým bezprecedentné časové zvýhodnenie veriteľa, čo na druhej strane logicky vedie k oslabeniu postavenia spotrebiteľa.

9. Odhliadnuc od toho faktu, že Zmluvné dojednania žalovaného boli uvedené miniatúrnym, takmer nečitateľným písmom a neboli žalobcom (v kontraktačnom procese dlžníkom) signované, je potrebné akcentovať aj fakt, že predĺženie premlčacej doby na 10 rokov spôsobuje nadvládu veriteľa nad dlžníkom aj z pohľadu samotnej vymáhateľnosti práva a ide v podstate o znegovanie samotného inštitútu premlčania v záväzkových vzťahoch.

10. Argument žalovaného, že zmluvná podmienka bola už právoplatne vyhlásená za neprijateľnú, preto nie je dôvod na jej vyhlásenie v tomto konaní, neobstoí, keďže samotný zákon dáva spotrebiteľovi možnosť žiadať o vyhlásenie takejto zmluvnej podmienky. Len na margo súd prvej inštancie poznamenáva, že súd môže aj ex offo vyhlásiť zmluvnú podmienku za neprijateľnú. Preto súd z dôvodov vyššie uvedených vyhlásil túto zmluvnú podmienku za neprijateľnú a uviedol ju vo výrokovej časti tohto rozsudku.

11. Zo strany žalovaného došlo k takému porušeniu spotrebiteľského práva, ktoré bolo bez ďalšieho spôsobilé privodiť ujmu spotrebiteľovi spočívajúcu v dlhodobej právnej neistote. Pri finančných službách je odopreté plnenie veriteľovi na základe jeho žaloby výlučne z dôvodu, že sa vyžaduje bez platného právneho dôvodu (nedostatok zmluvnej náležitosti) alebo ide o nekalú obchodnú prax, príp. neprijateľnú zmluvnú podmienku. Z uvedeného teda nepochybne vyplýva, že žalovaný zneužil svoje postavenie tým, že do zmluvy zahrnul aj neprijateľnú zmluvnú podmienku - svojvoľné predĺženie premlčacej doby.

12. Žalobca aktívne uplatnil svoje práva podaním žaloby a súd prvej inštancie v prejednávanej veci dospel k záveru, že výška nemajetkovej ujmy v prípadoch podľa § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa môže, ale aj nemusí, zodpovedať výške finančnej ujmy, ktorá spotrebiteľovi hrozila.

13. Určenú výšku peňažného zadosťučinenia v sume 200,- Eur súd prvej inštancie považoval za primeranú a dodávateľ má jednoduchú možnosť jej plateniu, prípadne aj iným zodpovednostným následkom sa v iných úverových prípadoch vyhnúť, a to tým, že bude podnikateľ v rámci pravidiel stanovených právnymi predpismi SR.

14. Nemožno „ukracovať“ v tomto konaní žalobkyňu (v kontraktáčnom procese dlžníčku) od možnosti domáhať sa primeraného finančného zadosťučinenia. Bol to v tomto konaní žalovaný (v kontraktáčnom procese veriteľ), kto porušil spotrebiteľské práva, preto musí znášať aj riziko žalobného efektu, všetko vo svetle toho faktu, že je to žalobca, kto je pri iniciácii sporu tzv. dominus litis. Došlo teda k naplneniu hypotézy právnej normy viazanej na inštitút primeraného zadosťučinenia.

15. Súd prvej inštancie preto považoval, ako je uvedené vyššie, za primeranú výšku finančného zadosťučinenia sumu 200,- Eur a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol, a to s ohľadom na intenzitu zásahu žalovaného do práva žalobkyne ako spotrebiteľa, ktoré nemusí byť v rovnakej numerickej vyjadrenej výške, ako ujma, ktorá hrozila. Súd prvej inštancie preto priznal žalobkyni reflektujúcu zásadu primeranosti a spravodlivosti primerané zadosťučinenie za porušenie jej spotrebiteľských práv vo výške, ktorá predstavuje ani nie 50 % zo žalovanej sumy.

16. Súd prvej inštancie sa zaoberal aj otázkou, aké konkrétne práva žalobcu boli porušené. Zmluva obsahuje neprijateľnú podmienku. Už toto prebiehajúce konanie vytvára právny rámec pre uplatnenie si nároku na primerané finančné zadosťučinenie, keďže vychádza priamo zo znenia § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa. Je preto možné vyvodiť, že samotné úspešné uplatnenie porušenia práva vytvára rámcový právny základ pre uplatnenie si práva na primerané finančné zadosťučinenie, ktorého výška je už na posúdení súdu.

17. Výrok o trovách konania odôvodnil súd prvej inštancie podľa ust. § 255 ods. 1 C.s.p., podľa ktorého strane, ktorá mala vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti strane, ktorá vo veci úspech nemala. Žalobca bol v konaní plne úspešný, preto má voči neúspešnému žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, o výške ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

18. Proti tomuto rozsudku a to v časti výroku I., výroku II. a výroku IV. podal včas odvolanie žalovaný. Namietal, že súd prvej inštancie v odôvodnení rozhodnutia uviedol, že spotrebiteľ má záujem na určení neprijateľnej podmienky uvedenej v čl. 8 ods. 8.7 zmluvných dojednaní. Tento záver ale prijal bez toho, aby sa zaoberal konkrétnymi skutkovými okolnosťami prejednávanej veci, predovšetkým tým, že uvedený záujem na určení neprijateľnosti podmienky žalobca doposiaľ nemal a ani netvrdil v žiadnom z konaní vedenom pred Okresným súdom Prešov pod sp.zn. 16C/201/2014, 29C/168/2014, 11C/169/2014, 29C/274/2014, 15Csp/120/2016 a 7Csp/137/2017. Ako je zrejmé, počas 6 rokov žalobca žiadny právny záujem na určení neprijateľnosti podmienky nemal. Účel žaloby a súdneho konania je pôsobiť do budúcnosti, nie do minulosti. Z podanej žaloby a ani nasledujúcich vyjadrení počas konania nevyplývalo, aká zmena právneho postavenia by v dôsledku výroku o určení neprijateľnej podmienky mala nastať. Rovnako zo žaloby a ani vykonaného dokazovania nevyplýval žiadny dôvod, pre ktorý žalobca nepodal žalobu o určení neprijateľnej podmienky v ktoromkoľvek z vyššie uvedených konaní, pričom dokopy ich bolo 6 alebo v rozmedzí šiestich rokov od podania prvej žaloby až do roku 2020. Žalovaný poukázal na ust. § 131 C.s.p., ktoré obsahuje podstatu, zmysel a znenie žaloby, na znenie článku 46 ods. 1 Ústavy SR a ust. § 137 C.s.p. Vzhľadom na skutočnosť, že žalovaný voči žalobcovi ustanovenie článku 8 ods. 8.7 zmluvných dojednaní nepoužil, a vzhľadom na žalobcom označené rozhodnutia, ktorých znalosť sama o sebe žalobcovi poskytuje ochranu žalovaný tvrdí, že v konaní neboli preukázané podmienky prípustnosti žaloby podľa § 131 C.s.p. a súd mal žalobu zamietnuť. Splnenie podmienok podľa § 131 C.s.p. sa vyžaduje pri každom konaní bez ohľadu na to, či ide o spor s ochranou slabšej strany. Žalobca v konaní netvrdil a ani nepreukázal aký užitočný výsledok by ním požadované určenie malo pre neho mať. Taktiež nepreukázal ani osobitný dôvod, pre ktorý sa v ktoromkoľvek z predchádzajúcich šiestich konaní nedomáhal požadovaného určenia, pokiaľ subjektívne pociťoval negatívny zásah do vlastných práv. Samotný žalobca v podanej žalobe poukázal a podanie odôvodňoval len odkazom na rozsudok Okresného súdu Žiar nad Hronom, potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici a na ustanovenie § 53a Občianskeho zákonníka. Čiže samotný žalobca definoval v podanej žalobe skutočnosť, ktoré procesný predpoklad vymedzený v §

131 C.s.p. bez akýchkoľvek pochyb vylučovali, pričom žalobca neoznačil v žalobe ohrozené alebo porušené právo, na ktorého ochranu by mala podaná žaloba slúžiť. Ust. § 298 C.s.p. je vymedzené ako osobitné oprávnenie súdu, resp. osobitná náležitosť rozhodnutia v spotrebiteľských veciach a nie ako ustanovenie oprávňujúce žalobcu na podanie osobitne k tomu smerujúcej žaloby. Z hľadiska prvotného posudzovania žalôb a ich účelu totiž netreba stratiť zo zreteľa, že aj určenie neprijateľnosti, a teda neplatnosti zmluvnej podmienky je nepochybne určením právnej skutočnosti. Žiadny osobitný predpis však možnosť takejto žaloby a jej osobitný význam pre daného konkrétneho spotrebiteľa nikde neustanovuje. Okrem vyššie vysvetlenej logiky a účelu súdneho konania aj z hľadiska doslovného (gramatického) výkladu ust. § 137 písm. d/ C.s.p. ustanovenie § 298 C.s.p. (toho istého zákona) vo vzťahu k ust. § 137 písm. d/ C.s.p. rozhodne žiadnym osobitným predpisom nie je. Z hľadiska svojho obsahu je teda ustanovenie § 298 C.s.p. osobitným ustanovením v spotrebiteľských veciach upravujúcim objektívne nepochybne výlučne len ďalšie (doplňujúce) oprávnenia a povinnosti súdu a nie oprávnenia a práva, či súdnu ochranu individuálneho spotrebiteľa. Uvedené ustanovenie žiadne individuálne práva spotrebiteľovi nezakladá. Žalovaný sa domnieva, že žaloba výlučne na určenie neplatnosti zmluvnej podmienky v individuálnom spotrebiteľskom spore už nebude prichádzať do úvahy. Žalovaný zároveň namietal porušenie práva na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Súd prvej inštancie sa nielenže nevyporiadal s námietkami žalovaného týkajúcimi sa prípustnosti žaloby, existencii právneho záujmu na požadovanom určení, ale ani námietkou zneužívajúceho charakteru podanej žaloby. Rozsudok nemá v odôvodnení podklad, pretože z celého odôvodnenia nie je zrejmé, ako súd k sume 200,- Eur dospel a ani ju žiadnym bližším spôsobom nezdôvodnil. Rozhodnutie súdu prvej inštancie je preto nepreskúmateľné a to v prvom rade pokiaľ ide o výšku priznaného nároku (nie je zistiteľná jediná skutočnosť, ktorú súd zohľadnil) a tiež pokiaľ ide o základ priznaného nároku. Žalovaný poukázal na znenie ust. § 220 ods. 2 C.s.p. i na rozhodovaciu činnosť Ústavného súdu Slovenskej republiky, napríklad IV.ÚS 115/03, z ktorého citoval. Zároveň citoval aj z rozhodnutí Ústavného súdu III. ÚS 328/03, III. ÚS 116/06 a III. ÚS 311/07. Právne odôvodnil žalovaný svoje odvolanie ust. § 365 ods. 1 písm. b/, d/ a h/ C.s.p. Navrhoval, aby odvolací súd zmenil rozsudok v napadnutej časti tak, že žalobu zamietne a žalovanému prizná náhradu 100 % trov právneho zastúpenia pred súdom prvej inštancie. Zároveň si uplatnil nárok na náhradu trov za odvolacie konanie a trovy právneho zastúpenia v odvolacom konaní v plnom rozsahu.

19. Odvolanie bolo zaslané na vyjadrenie žalobkyni prostredníctvom jej právneho zástupcu. Vyjadrenie k odvolaniu do spisu predložené nebolo.

20. Odvolací súd na základe podaného odvolania preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti, t.j. okrem výroku III., ktorým súd prvej inštancie v prevyšujúcej časti žalobu zamietol v zmysle zásad uvedených v ust. § 379 a nasl. C.s.p., bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ust. § 385 C.s.p. a contrario s tým, že miesto a čas vyhlásenia rozsudku oznámil na úradnej tabuli a webovej stránke Krajského súdu v Prešove dňa 13. 04.2021 a zistil, že odvolanie žalovaného v napadnutej časti nie je dôvodné.

21. V odvolacom konaní z dispozičnej zásady vyplýva, že odvolací súd vec prejedná v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáha prieskumu. Určením rozsahu napadnutia rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolateľ nielen vymedzuje to, ohľadne akých výrokov u rozhodnutia súdu prvej inštancie nastal suspenzívny účinok odvolania, ale súčasne stanoví medze, v ktorých je odvolací súd oprávnený a povinný rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmať.

22. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích námietok v napadnutej časti v kontexte s namietanými nesprávnymi skutkovými zisteniami, s nesprávnym právnym posúdením veci a s nepreskúmateľnosťou, teda to, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne, v úplnosti, aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (pozri napr. Ústavný súd SR, sp. zn. II.ÚS 78/05).

23. Žalovaný tvrdí, že na základe vykonaných dôkazov súd prvej inštancie dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam. Tu odvolací súd uvádza, že vykonané dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti. Vyhodnotenie dôkazov súd uvedie v odôvodnení rozsudku. Voľné hodnotenie dôkazov súdom, prirodzene neznamená ľubovôľu hodnotenia. Súd hodnotí jednotlivý dôkaz z hľadiska dôležitosti, zákonnosti a pravdivosti. Po „individuálnej selekcii“

následne súd hodnotí všetky dôkazy vo vzájomnej súvislosti. K nesprávnym skutkovým zisteniam z vykonaných dôkazov súd dospeje nesprávnym vyhodnotením dôležitosti alebo pravdivosti dôkazov, alebo porušením pravidiel formálnej logiky.

24. Žalovaný ďalej tvrdí, že rozsudok súdu prvej inštancie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O omyl ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery (pozri napr. Najvyšší súd SR, sp. zn. 7 Cdo 7/2010).

25. Žalovaný ďalej namietal i nepreskúmateľnosť rozsudku. Tu odvolací súd uvádza, že iba také rozhodnutie je nepreskúmateľné, ktorého právne závery sú v extrémnom nesúlade s vykonanými skutkovými zisteniami, resp. tieto právne závery v žiadnej možnej interpretácii z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia nevyplývajú. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku vyplýva vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami súdu pri hodnotení dôkazov na strane jednej a právnymi závermi súdu na strane druhej. Za daného stavu potom odôvodnenie tu napadnutého rozsudku rešpektuje kautely určujúce minimálnu mieru racionality a konzistencie skutkovej a právnej argumentácie, teda je preskúmateľné.

26. Odvolací súd má za to, že súd prvej inštancie v prejednávanej spore v napadnutej časti správne zistil skutkový stav v rozsahu potrebnom na zistenie rozhodujúcich skutočností a na základe vykonaného dokazovania dospel k správnym skutkovým zisteniam a prejednaný spor aj správne právne posúdil. Ako už bolo vyššie spomenuté, z odôvodnenia tu napadnutého rozsudku vyplýva vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami súdu pri hodnotení dôkazov na strane jednej a právnymi závermi súdu na strane druhej. Naproti tomu v priebehu odvolacieho konania žalovaný nepredostrel relevantný argument majúci súvis s prejednanou vecou, ktorý by bol takej povahy, že by mohol priniesť pre neho priaznivejšie rozhodnutie vo veci.

27. Žalovaný vo svojom odvolaní v prvom rade namietal, že účel žaloby a súdneho konania je pôsobiť do budúcnosti a nie do minulosti. Z podanej žaloby a ani z nasledujúcich vyjadrení počas konania nevyplývalo aká zmena právneho postavenia by v dôsledku výroku o určení neprijateľnej podmienky mala nastať. Rovnako ani zo žaloby a ani z vykonaného dokazovania nevyplýval žiadny dôvod, pre ktorý žalobca nepodal žalobu o určení neprijateľnej podmienky v ktoromkoľvek z konaní, ktoré sa viedli do podania tejto žaloby už 6 rokov. Podľa názoru žalovaného účelom ust. § 137 C.s.p. a slová „najmä v ňom“ bolo nepochybne vymedziť najčastejšie typy žalôb a ich podmienky a nie umožniť a pripustiť úplne akékoľvek ľubovoľné žaloby bez stanovených obmedzení, najmä bez ohľadu na ich právnu potrebu, t.j. potrebu ochrany porušeného alebo ohrozeného práva. Podľa názoru žalovaného to vyplýva naopak z formálnej a gramatickej logiky toho, že ak sú stanovené niektoré typy žalôb, iné žaloby sú logicky možné len vtedy, ak nespádajú zo žiadnych vymedzených kategórií a nie vtedy, ak do vymedzenej kategórie síce spadajú, ale nespĺňajú podmienky ich prípustnosti. Ak sú pri jednotlivých druhoch žalôb zároveň vyjadrené aj podmienky ich prípustnosti a žaloba spadá do ich vymedzenia, musí sa tieto podmienky ich prípustnosti aj aplikovať. V danom prípade predmetná žaloba nepochybne spadá do vymedzenia, a teda aj pod režim žalôb podľa ust. § 137 písm.c/ a d/ C.s.p. a pre jej prípustnosť sa tak vyžaduje, aby bol pri nej odôvodnený a preukázaný aj naliehavý právny záujem na požadovanom určení, resp. aby takýto naliehavý právny záujem alebo jej zmysluplná právna možnosť (potreba takeého určení) vyplývala z osobitného predpisu. Vzhľadom na skutočnosť, že žalovaný voči žalobcovi ustanovenie článku 8 ods.8.7 zmluvných dojednaní nepoužil a vzhľadom na žalobcom označené rozhodnutia žalovaný tvrdí, že v konaní neboli preukázané podmienky prípustnosti žaloby podľa ust. § 131 C.s.p. a súd mal žalobu zamietnuť. Následne žalovaný namietal, že ust. § 298 ods.2 C.s.p. žiadne individuálne práva spotrebiteľovi nezakladá.

28. Odvolací súd má za to, že odvolacia námietka žalovaného o nedostatku naliehavého právneho záujmu žalobcu na podaní takejto žaloby a s tým súvisiace námietky nie sú dôvodné. V tejto súvislosti poukazuje odvolací súd na právny záver uvedený v rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 28.02.2019 sp.zn. 6Cdo/127/2017, v ktorom uviedol, že ide o osobitný druh žaloby, patriacej spotrebiteľovi s cieľom domáhať sa proti porušiteľovi ochrany svojho práva pred neprijateľnými

podmienkami na súde, ktoré má podklad v osobitných predpisoch (§ 53 ods.1, ods.4 a 5 a § 53a Občianskeho zákonníka, § 3 ods.5 zákona č. 250/2007 Z.z.). V prípade takejto žaloby nie je preto potrebné tvrdiť a preukazovať naliehavý právny záujem. Vychádza totiž z predpokladu, že dodávateľ porušuje svoju povinnosť nepoužívať neprijateľné podmienky v spotrebiteľských zmluvách. Je založená na protiprávnom konaní dodávateľa voči spotrebiteľovi. Kladným rozhodnutím o takejto žalobe sa priamo nedeclaruje (ne) existencia práva, ale sa deklaruje existencia nečestnej podmienky, ktorá je v spotrebiteľskej zmluve od jej vzniku. Možno ju uplatniť len v prípade spotrebiteľskej zmluvy a odlišným je aj účel, ktorému má slúžiť (jej cieľom je zabrániť používaniu neprijateľnej zmluvnej podmienky).

29. Povaha takejto žaloby ako osobitného právneho prostriedku ochrany spotrebiteľa, teda nie určovacej žaloby bola naznačená už v rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 6Cdo/389/2015 zo dňa 14.09.2016. V tomto rozhodnutí Najvyšší súd Slovenskej republiky v súvislosti s ust. § 3 ods.5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov, podľa ktorého proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva, konštatoval, že pod úspešným uplatnením porušenia práva alebo povinnosti v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť úspešné uplatnenie konkrétneho nároku z porušenia práva alebo povinnosti, napríklad nároku na náhradu škody, na vydanie bezdôvodného obohatenia alebo aj určenie neprijateľnosti konkrétne vymedzenej zmluvnej podmienky používanej v spotrebiteľskej zmluve. Pre úplnosť odvolací súd poukazuje aj na najnovšie rozhodnutie, ktoré mu je známe a to uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 6Cdo/27/2018 z 28.03.2019, z ktorého tiež vyplýva, že v prípade žaloby o vyslovenie neprijateľnosti zmluvných podmienok nie je potrebné tvrdiť a preukazovať naliehavý právny záujem. S uvedenými rozhodnutiami sa odvolací súd plne stotožňuje.

30. Predpokladom pre uplatnenie práva na primerané finančné zadostučinenie je úspešné uplatnenie porušenia práva alebo povinností ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zo strany spotrebiteľa na súde. Zákon teda nevyžaduje pre vznik tohto práva, aby spotrebiteľovi bola privedená nejaká ujma. Postačuje ak k takémuto porušeniu práva alebo povinností dôjde.

31. V tejto súvislosti odvolací súd dodáva, že v súčasnosti účinné znenie ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. ešte zmiernilo podmienky poskytnutia primeraného finančného zadostučinenia, pretože toto sa v súčasnosti poskytuje ako odvolací súd konštatoval už vyššie aj bez toho, aby porušenie práva alebo povinností ustanovenej zákonom č. 250/2007 Z. z. v znení neskorších predpisov alebo osobitnými predpismi bolo spôsobilé privodiť ujmu spotrebiteľovi. Od 10.06.2013 právo na primerané finančné zadostučinenie vzniká už úspechom spotrebiteľa na súde v otázke preukázania porušenia práva alebo povinností ustanovenej zákonom č. 250/2007 Z. z. v znení neskorších predpisov alebo osobitnými predpismi.

32. Čo sa týka úspešného uplatnenia porušenia práva alebo povinností, ako predpokladu pre priznanie práva na primerané finančné zadostučinenie, tento je naplnený vtedy, ak si spotrebiteľ uplatní porušenie práva alebo povinností žalobou proti dodávateľovi.

33. K uplatneniu práva na primerané finančné zadostučinenie nemôže dôjsť kedykoľvek. Toto právo vzniká v zmysle ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa v znení neskorších predpisov po tom čo zo strany spotrebiteľa dôjde k úspešnému uplatneniu porušenia práva alebo povinností na súde. Či došlo k úspešnému uplatneniu porušenia práva alebo povinností na súde vyplynie až z právoplatného rozhodnutiu súdu vydaného vo veci samej.

34. Odvolací súd súhlasí s právnym záverom súdu prvej inštancie, že čo sa týka neprijateľnej podmienky, teda predĺženia premlčacej doby akýchkoľvek práv, ktoré vznikli veriteľovi zo zmluvy na 10 rokov je absolútne neprípustné. Vytvára sa tým skutočne bezprecedentné časové zvýhodnenie veriteľa, čo na druhej strane logicky vedie k oslabeniu postavenia spotrebiteľa. Odhliadnuc od tohto faktu skutočne zmluvné dojednania žalovaného boli uvedené miniatúrnym, takmer nečitateľným písmom a neboli žalobcom, ktorý bol v kontraktáčnom procese dlžníkom signované. Predĺženie premlčacej doby na 10 rokov spôsobuje nadvládu veriteľa nad dlžníkom aj z pohľadu samotnej vymáhateľnosti práva a ide v podstate o znegovanie samotného inštitútu premlčania v záväzkových vzťahoch, tak ako to správne uviedol súd prvej inštancie v bode 34. odôvodnenia svojho rozsudku. Odvolací súd súhlasí so záverom

súdu prvej inštancie, že argument žalovaného, že zmluvná podmienka bola už právoplatne vyhlásená za neprijateľnú neobstojí, keďže samotný zákon dáva spotrebiteľovi možnosť žiadať o vyhlásenie takejto zmluvnej podmienky.

35. Odvolací súd súhlasí s názorom súdu prvej inštancie, že žalobca aktívne uplatnil svoje právo podaním žaloby, odvolací súd v tejto časti rozsudok potvrdil. Preto dorúčením oboch stranám nadobudne v tejto časti právoplatnosť. Bolo by podľa názoru odvolacieho súdu nehospodárne rozhodovať čiastočným rozsudkom a následne rozhodnúť o náhrade nemajetkovej ujmy.

36. Nemožno súhlasiť ani s názorom žalovaného, že súd prvej inštancie neodôvodnil priznanie sumy 200,- Eur primeraného finančného zadosťučinenia. Súd prvej inštancie uviedol, že aj bez stanovenia kritérií výšky primeraného finančného zadosťučinenia treba vychádzať z toho, že má plniť jednak funkciu satisfakčnú, jednak funkciu sankčnú, aby dostatočne odradilo dodávateľa od nekalého konania, ktorého sa dopustiť voči úspešnému spotrebiteľovi a jednak podľa názoru súdu prvej inštancie ho treba chápať aj ako odmenu za to, že sa spotrebiteľ pustil do sporu s nepochybne ekonomicky a právne silnejším dodávateľom a svojim úspechom priniesol benefit aj pre ostatných spotrebiteľov v tom, že možno predpokladať, že dodávateľ sa konania, ktorého sa dopustil voči nemu už voči ďalším spotrebiteľom nedopustí, prípadne ho nedopustí v takej intenzite. Bol to v konaní žalovaný, ktorý porušil spotrebiteľské právo, preto musí znášať aj riziko žalobného efektu, všetko vo svetle toho, že je to žalobca kto je pri iniciácii sporu tzv. dominus litis. Aj podľa názoru odvolacieho súdu došlo k naplneniu hypotézy právnej normy viazanej na inštitút primeraného zadosťučinenia. Súd prvej inštancie výšku finančného zadosťučinenia 200- Eur zdôvodnil vzhľadom na intenzitu zásahu žalovaného do práva žalobcu ako spotrebiteľa, ktoré nemusí byť v rovnakej numerickej vyjadrenej výške ako ujma, ktorá hrozila žalobkyni reflektujúc zásahu primeranosti a spravodlivosti, preto priznal primerané zadosťučinenie za porušenie jej spotrebiteľských práv vo výške, ktorá predstavuje ani nie 50 % zo žalovanej sumy. K tomu odvolací súd dodáva, že ustálenie výšky primeraného finančného zadosťučinenia je na základe úvahy súdu, ktorý v predmetnej veci svoje myšlienkové pochody náležite odôvodnil aj čo sa týka uvedeného, pričom odvolací súd bezdôvodne nemôže vstúpiť do jeho úvahy. Odvolací súd má za to, že žalobkyňa úspešne uplatnila svoje právo a je bez právneho významu pri uplatňovaní primeraného finančného zadosťučinenia námietka žalovaného, že si ju už mohla uplatniť v konaní, ktoré do podania žaloby prebiehalo už 6 rokov. Je iba na žalobkyni kedy túto žalobu podá.

37. Súd prvej inštancie správne rozhodol i o nároku žalobkyne na náhradu trov prvoinštančného konania v rozsahu 100 %, keď aplikoval ust. § 255 ods.1 C.s.p., teda zásadu úspechu vo veci.

38. Preto odvolací súd podľa ust. § 387 ods.1 C.s.p. potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie v jeho napadnutej časti, t.j. okrem výroku III., ktorým súd prvej inštancie v prevyšujúcej časti žalobu zamietol ako vecne správny podľa ust. § 387 ods.1 C.s.p.

39. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 C.s.p. tak, že úspešnej žalobkyni v odvolacom konaní priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania proti neúspešnému žalovanému v plnom rozsahu. O výške priznanej náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením vydaným súdnym úradníkom po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí (§ 262 ods. 2 C.s.p.).

40. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Podľa § 420 CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,

- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Podľa § 421 ods. 1 CSP, dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Podľa § 421 ods. 2 CSP, dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n).

Podľa § 423 CSP, dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné.

Podľa § 424 CSP, dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Podľa § 427 ods. 1 CSP, dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Podľa § 427 ods. 2 CSP, dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

Podľa § 428 CSP, v dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Podľa § 429 ods. 1 CSP, dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Podľa § 429 ods. 2 CSP, povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.